

ΕΝΟΤΗΤΑ 20

Από την έξωση του Όθωνα (1862) έως το κίνημα στο Γουδί (1909)

Ο Γεώργιος Α΄ βασιλιάς των Ελλήνων. Η ενσωμάτωση των Επτανήσων

· Μετά την έξωση του Όθωνα οι Δυνάμεις αναγόρευσαν βασιλιά των Ελλήνων το Δανό πρίγκιπα Γεώργιο Α΄.

· Η Αγγλία παραχώρησε το 1863 τα νησιά του Ιονίου στο ελληνικό κράτος. Η επίσημη ενσωμάτωσή τους έγινε το 1864.

Το σύνταγμα του 1864

- Θέσπιζε το πολίτευμα της βασιλευομένης δημοκρατίας.
- Θεμελιωνόταν στη δημοκρατική αρχή.
- Αναγνώριζε το λαό ως κυρίαρχο παράγοντα του πολιτεύματος.
- Όριζε τον βασιλιά ως τον ανώτατο άρχοντα της πολιτείας.
- Κατοχύρωνε τη διάκριση των εξουσιών:
 - Ø Νομοθετική εξουσία: βασιλιάς, Γερουσία, Βουλή.
 - Ø Εκτελεστική εξουσία: βασιλιάς, διορισμένοι από τον ίδιο υπουργοί.
 - Ø Δικαστική εξουσία: κηρύχτηκε ανεξάρτητη.
- Καταργούσε τη Γερουσία ως έναν αντιδημοκρατικό θεσμό.
- Έδινε καθολικό δικαίωμα ψήφου στους άνδρες.

Εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις 1864 - 1881

Ο Αλ. Κουμουνδούρος:

- Προχώρησε στη διανομή των εθνικών κτημάτων (1871).
- Επιδίωξε την ενσωμάτωση εδαφών από το Οθωμανό κράτος.
- Αποφάσισε την εμπλοκή της Ελλάδας στην Κρητική επανάσταση 1866-1869.

Τα προβλήματα του κοινοβουλευτισμού:

- Πολίτες πίεζαν τους βουλευτές για να εξασφαλίσουν μια θέση στο δημόσιο.
- Οι βουλευτές στήριζαν στη Βουλή εκείνον τον πολιτικό αρχηγό που τους εξασφάλιζε διορισμούς των οπαδών τους.
- Δεν υπήρχαν συγκροτημένα κόμματα
- Ο βασιλιάς δε δίσταζε να ανατρέψει κυβερνήσεις.

Η αρχή της δεδηλωμένης:

Ο Χαρίλαος Τρικούπης, για να αντιμετωπιστούν οι αυθαιρεσίες του βασιλιά, πρότεινε την ψήφιση της αρχής της δεδηλωμένης, η οποία αναγνωρίστηκε από τον βασιλιά το 1875.

Ο δικομματισμός

Δικομματισμός: κυριαρχία, κατά τη δεκαετία 1885-1895, στην πολιτική ζωή της Ελλάδας δύο κομμάτων με επικεφαλής τον Τρικούπη και τον Δηλιγιάννη.

Το πρόγραμμα του Χ. Τρικούπη

Ο Τρικούπης στόχευε στην:

- δημιουργία ενός κράτους σύγχρονου και οικονομικά αναπτυγμένου,
- κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής,
- ανασυγκρότηση των ενόπλων δυνάμεων,
- εξυγίανση της δημόσιας διοίκησης,
- ειρηνική συμβίωση με την Οθωμανική αυτοκρατορία.

Τρόποι εφαρμογής της πολιτικής του Τρικούπη:

- βαριά φορολογία,
- σύναψη μεγάλων δανείων με τράπεζες του εξωτερικού,
- προσφορά στους Έλληνες του εξωτερικού προνομιακών όρων για επενδύσεις.

Οι θέσεις του Θεόδωρου Δηλιγιάννη

- Υποστήριζε ότι η φορολόγηση θα έπρεπε να είναι η μικρότερη δυνατή.
- Επισήμαινε τις συνέπειες των μέτρων του Τρικούπη για τα μεσαία και κατωτέρα κοινωνικά στρώματα.
- Στιγμάτιζε την πολιτική εύνοιας του Τρικούπη προς την πλουτοκρατία.
- Θεωρούσε θεμιτή την εναλλαγή των οπαδών της εκάστοτε κυβέρνησης στις κρατικές θέσεις.

Η πορεία προς την οικονομική και εθνική κρίση

1893: ο Τρικούπης κήρυξε πτώχευση.

1897: ο Δηλιγιάννης αποφάσισε να στείλει στρατό στην Κρήτη .

Ο πόλεμος του 1897 και οι πολιτικές εξελίξεις έως το 1908

1897: αποτυχημένος ελληνοτουρκικός πόλεμος -> καταβολή πολεμικής αποζημίωσης της Ελλάδας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία -> επιβολή Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (ΔΟΕ).

1909: εκδήλωση στρατιωτικού κινήματος στο Γουδί.